

Oponentský posudek diplomové práce:

Lukáš Levák: *Geneze nezávislé Uruguaye. Diplomatický podíl Velké Británie na formování státu orientales* (Středisko ibero-amerických studií FF UK, 2009)

Ve své diplomové práci si Lukáš Levák vytkl za cíl analyzovat události, které vedly k ustavení nezávislého uruguayského státu. Jak autor uvádí v úvodu, mají rané uruguayské dějiny zajímavá svá specifika. Jedním z nich je právě pestrost rovin emancipačního procesu. Vedle základních dvoustranných konfliktních vztahů amerických kreolů se španělskými *peninsulares*, republikánů s monarchisty, případně centralistů s federalisty, charakteristických pro většinu regionů Latinské Ameriky v době válek za nezávislost, v uruguayském případě figurují jako významné aspekty ovlivňující dění rovněž diplomatické spory přesahující čistě španělsko-americký prostor. Do geneze Uruguaye významně zasáhla portugalská (resp. brazilská) a také britská diplomacie. (s. 7)

I když titul práce odkazuje na britský (a potažmo portugalsko-brazilský) podíl na vzniku Uruguaye, snažil se Levák „vyvarovat majorizujících tendencí, tedy tendencí pokládat některý z faktorů za faktor nejdůležitější.“ (s. 180) Detailně tedy pojednal problematiku britských diplomatických misí, věnoval ale pozornost i dlouhodobým kořenům konfliktu přítomným v samotné „Banda Oriental“, tedy na území budoucí Uruguaye, ať už se jednalo o „dlouhodobý nesoulad mezi politickými představami orientales na straně jedné a porteños, respektive lusitanos a brasileños na straně druhé“ (s. 180), nebo o specifické geografické postavení Uruguaye, značně usnadňující secesi. Ve své argumentaci se opíral nejen o bohatou sekundární literaturu, ale především o primární prameny anglické i španělské provenience, vesměs v podobě edic.

Výsledný text je vynikající, v publikovatelné kvalitě z hlediska obsahového i z hlediska literárního zpracování. Jakkoli je doslova přeplněn fakty, dokázal je Levák přehledně a logicky uspořádat a vyvozovat z nich vlastní závěry. Snad by bylo možné doporučit alespoň náznak srovnávací metody (který by zvýraznil specifické aspekty uruguayského hnutí za nezávislost) a především teoretičtější zakotvení, reflexi bohaté bibliografie věnované teoriím nacionalismu (Hroch, Hobsbawm, Gellner). Zvolená metoda detailního propracování konkrétních událostí i aktuální délka práce ale rozvedení tímto směrem neumožňují. Stejně tak autorovo vytrvalé odmítání „historických spekulací“ a přichylnost k „tvrdom faktům“ politického a hospodářského rázu je třeba respektovat, byť

z mého osobního pohledu by pozornost věnovaná intelektuálním aspektům hnutí za nezávislost jistě mohla přinést neméně zajímavé výsledky.

Celkově lze tedy diplomovou práci Lukáše Leváka hodnotit jako velmi zdařilou; faktograficky bohatou a přesnou, ale zároveň interpretující, nikoli pouze shrnující známé skutečnosti. Autor prokázal schopnost polemizovat s autory moderních historických pojednání a obhájit vlastní názory, jeho text je navíc psaný velmi kultivovaně. Doporučuji ji samozřejmě k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou **v ý b o r n ě**.

Praha, 15. září 2009

Doc. Markéta Křížová, Ph.D.

Středisko ibero-amerických studií FF UK